

**Говор предсједавајућег Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ
Сифета Поџића на Десетој прегледној конференцији о поштовању
ОЕБС/УН безбједносних обавеза Босне и Херцеговине**

Јахорина, 27. новембар 2017.

"Поштовани амбасадоре Berton,

Поштована амбасадорице Sinagoglu,

Господо министри, генерали, представници законодавне и извршне власти,

Даме и господо,

учесници Десете прегледне конференције о поштовању сигурносних ОСЦЕ/УН
обавеза Босне и Херцеговине,

Поздрављам вас у име Заједничке комисије за одбрану и сигурност БиХ и у
своје лично име.

Током протеклих година, када су одржане прегледне конференција усвојили
смо препоруке, које су нам у овој области, поред наших планова и програма
рада, биле оквирне смјернице за рад.

Праве одговоре, о томе колико смо урадили, требамо добити током ове
конференције и искрено и отворено требамо рећи једни другима гдје смо
успјели, а у којим областима има простора за додатне активности.

Прегледна годишња конференција је постала форум за размјену мишљења и
конструктивну дискусију с циљем изградње повјерења и стабилности у Босни и
Херцеговини, а све са циљем изградње већег степена унутрашње сигурности.

Свака институција може препознати себе у препорукама из претходних година
и тиме оцијенити колико је урађено.

Са задовољством могу рећи да је Заједничка комисија за одбрану и сигурност
БиХ урадила много током 2017.године. Свакако, могли смо и више и боље.

Посјетама полицијским агенцијама и институцијама из сектора сигурности и јединицама и командама Оружаних снага БиХ и даље и у континуитету стварамо реалну слику о стању у сектору одбране и сигурности.

Одржавањем Годишње прегледне конференције о теми: „Актуално стање у сектору одбране и сигурности Босне и Херцеговине“ из новембра 2016.године те низом сједница, посебно 34., 38. и 40. сједнице Заједничке комисије били смо у прилици да сагледамо стање и проблеме, донесемо препоруке и закључке за њихово побољшање те да пратимо како се закључци и препоруке реализују у пракси.

Овдје желим подсјетити учеснике прегледне конференције да су закључци Заједничке комисије за одбрану и сигурност БиХ прослијеђени институцијама након 34.сједнице Заједничке комисије из марта ове године.

Одмах на почетку желим нагласити да нисмо у цјелини задовољни реализацијом договореног. Наиме, закључци, које Заједничка комисија усвоји након својих радних посјета, радионица и конференција, нису само продукт Заједничке комисије. То је продукт и учесника тих догађаја јер смо били у прилици да једни друге саслушамо, поставимо додатна питања и предложимо како даље.

Осврнућу се на почетку на стање у сектору сигурности.

Видљиво је да ми имамо професионално устројене полицијске агенције и службе, али нема политичке воље да се било шта мијења и побољшава. Очито је да нема у довољној мјери ни међусобног повјерења. Нема довољно одговорности ни у Парламентарној скупштини БиХ. Понављају нам се исти проблеми када треба усвојити неко законско рјешење, које би евентуално побољшало ствари.

Политизирају се ствари гдје је мјесто струци и потпуно рационалним рјешењима.

У информацији о стању сигурности у БиХ за 2016.годину су побројани глобални, регионални и унутрашњи изазови.

Задржаћу се на унутрашњим изазовима и проблемима политичке природе који су озбиљна опасност за социјалну, политичку, сигурносну и сваку другу стабилност. Борба против тероризма нам је свакако приоритет.

Сматрам да су нам борба против привредног криминала и корупције те постојање мреже организованог криминала исто тако веома битни. Висока стопа незапослености, повећање општег сиромаштва, изазивање националне, вјерске мржње, велика узнемиреност грађана садашњим стањем у земљи је проблем са којим се морамо суочити. Отворена је дебате о ефикасности превосудног система у борби против криминала. У БиХ се продукују проблеми, углавном политичке природе, и то на дневној бази. Таман човјек помисли ево бољих дана, а онда повратак у прошлост или отварање тешких и дугогодишњих политичких питања.

Заједничка комисија у континуитету, сваке године, од Министарства сигурности БиХ тражи информацију о активностима Интерресорне радне групе за праћење примјене Сигурносне политике БиХ. Ту причу смо поновили и у овој години.

Сматрам да више нема сврхе понављати обавезе. Од представника Министарства сигурности БиХ смо добили одговор да је Предсједништво БиХ одговорно за доградњу тог документа. Тачно је да Предсједништво БиХ треба дати оквир и инпуте. Документ требају припремити институције и послати Предсједништву БиХ. Ми смо и даље једина земља у региону која тај стратешки документ није промјенила једанаест година.

У информацији Министарства сигурности БиХ о стању сигурности за 2016.годину је констатовано да је побољшана координација полицијских агенција из састава Министарства сигурности БиХ. Сматрам да нам представници Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ требају током ове конференције дати више информација о томе: „Да ли и колико су координиране полицијске агенције у супротстављању препознатим сигурносним ризицима и изазовима.“

Ми се искрено радујемо учешћу у реализацији курса из области Сигурносне политике БиХ те програма за младе у оквиру кога су студенти из цијеле БиХ и ове године посјетили Заједничку комисију за одбрану и сигурност БиХ.

Оно што желим констатовати, а сврставам га у позитивне трендове, је чињеница да смо унаприједили регионалну сарадњу парламентарних тијела која се баве питањима надзора сектора одбране и сигурности.

Наше окружење, земље Западног Балкана, видљиво иду напријед и ми овдје у БиХ остајемо у проблемима из којих се овог момента не види излаз.

Нешто ће рећи и о стању у сектору одбране.

Документ „Преглед одбране“ је усвојен и представљен је посебним успјехом. Желио бих знати докле смо стигли у његовој имплементацији и које су то препреке да се у том дијелу не иде брже.

Када је у питању програм уништавања вишкова муниције и минско-експлозивних средстава, видљиви су резултати. Желим посебно истаћи напор који је учинила Канцеларија UNDP у Сарајеву, Министарство одбране БиХ и Оружане снаге, Команда EUFOR-а у реализацији Ехplode програма.

Слиједи нам реализација пројекта EU STAR. Ми ћемо поново у процесу имплементације програма EU STAR актуелизирати механизам парламентарног надзора с циљем повећања транспарентности дјеловања, унапређењу квалитета донесених одлука, унапређењу квалитета имплементације одлука и провођења активности те побољшању сарадње Министарства одбране, Парламентарне скупштине и Заједничке комисије за одбрану и сигурност БиХ.

Заједничка комисија је у најбољој намјери и ове године отворила поглавље о трошењу средстава из буџета за одбрану и сигурност. Наиме, свјedoци смо већ низ година да нам остају неутрошена средства, а опрема коју користе припадници Оружаних снага БиХ је стара. Наиме, све је старија јер се не обнавља. И даље сам заговорник потребе коријенитог заокрета у процесу опремања Оружаних снага БиХ.

Требамо бити искрени и суочити се са истином да изостају резултати и стварно више не знам како убиједити менаџмент МО БиХ да се у Сектору за логистику и снабдијевање морају правити озбиљне промјене. Понављамо се годинама и питам све нас: „Колико година нам треба да ремонтујемо два хеликоптера.“ Остаје питање свих питања: када обезбјеђујемо енергенте, када купујемо

резервне дијелове и када ћемо почети испуњавати оно на што смо се обавезали.“ Акциони план, о побољшању стања по питању набавки у сектору одбране, који је урадило МОБиХ, у складу са закључцима Заједничке комисије, очито је папир који у пракси није нашао своје оправдање и проходност. То је болна истина коју, нажалост, више немам коме рећи јер оправдања за незавршен посао је и превише.

Само да поменем један детаљ који говори колико је битно бавити се проблемима јавних набавки. У дому ОСБиХ је 16.11. организован скуп о проблемима јавних набавки. На том скупу није било никога из менаџмента МОБиХ, није било помоћника за набавке, а није било, нажалост никога ни из Заједничког штаба ОСБиХ.

Нисам увјерен да ће ствари кренути на боље. Више никога, у завршној години мандата, нећу убјеђивати у добре намјере Заједничке комисије да помогне Министарству одбране БиХ у превазилажењу актуелних проблема. Преосјетљиви смо на истину и докле је год тако, нисам увјерен да ће ствари кренути на боље.

Између двије прегледне конференције није усвојено пуно закона. То није добро јер нема видљиве и потребне политичке воље.

Овдје желим отворити и питање сарадње институција БиХ са представницима међународне заједнице и представницима међународних организација које раде и дјелују у БиХ. Мишљења сам да у томе посустајемо и да, због наших унутрашњих неслагања, интерес за БиХ и конкретну сарадњу континуирано опада.

Заједничка комисија је и ове године направила напредак у испуњавању војно-политичких обавеза из ОСЦЕ-овог Кодекса понашања.

Учинили смо додатне напоре и у јачању свијести о нуклеарној сигурности. Наиме, у сарадњи са Међународном агенцијом за атомску енергију и Државном регулаторном агенцијом за нуклеарну сигурност смо реализовали радионицу током које су чланови Заједничке комисије били у прилици добити бројне информације из ове области.

Има резултата, али они су у сјени дневне политике и догађања која коче позитивне помаке и процесе.

На крају излагања желим још једном подцртати значај имплементације ОСЦЕ-овог Кодекса понашања у испуњавању војно-политичких обавеза у пракси, посебно оних поглавља која се односе на парламентарни надзор сектора одбране и сигурности.

Учесницима прегледне конференције желим успјешан рад и позивам вас да разговарамо о проблемима који су се понављали у имплементацији наших програмских циљева и евидентирани су као препрека у јачању институционалних капацитета и способности да одговоримо постојећим изазовима."